

Kokonaisarkkitehtuurityön pitää uudistua

Suomessa tarvitaan kansallisesti yhteneväistä ja koordinoitua kokonaisarkkitehtuurityötä. Kokonaisarkkitehtuurin toteuttamista tulee ketteröittää ja tehostaa. Nyt on oikea aika nostaa kokonaisarkkitehtuurityön vaikuttavuus uudelle tasolle sekä saattaa työ tuomaan lisäarvoa, jota sen kautta voidaan saavuttaa, toteavat 2M-IT Oy, Istekki Oy, LapIt Oy ja UNA Oy yhteisessä kannanotossaan.

Kokonaisarkkitehtuurityöllä lisäarvoa toiminnan kehittämiseen

Kokonaisarkkitehtuurityö on yksi tärkeä työkalu toiminnan sekä tiedonhallinnan kehittämiseksi. Kansallisen tason kokonaisarkkitehtuurityö tuo lisäarvoa yhteistyöhön ja yhdessä kehittämiseen. Kehitystyössä on huomioitava asiakkaiden, ammattilaisten ja palveluntuottajien tarpeet, ja siinä on edettävä määrätietoisesti kohti asiakaslähtöistä sote-palvelutuotantoa.

Suomen julkisessa hallinnossa kokonaisarkkitehtuuri on ollut keskeinen menetelmä toimintalähtöisen ja kokonaisvaltaisen kehittämisen sekä muutosjohtamisen tukemisessa. Kokonaisarkkitehtuurin avulla pystytään ymmärtämään ja hallitsemaan organisaation muodostamaa laajaa kokonaisuutta. Sillä voidaan yhdistää liiketoiminta ja IT-strategia tukemaan toisiaan. Kokonaisarkkitehtuurityön keskeisiä hyötyjä ovat yhteistyön helpottuminen eri sidosryhmien välillä, parantunut kehittämisen koordinointi, vähentynyt päällekkäisyys kehittämisessä sekä tehokkuuden parantuminen kehittämistoiminnassa ja järjestelmien yhteentoimivuuden parantuminen. Tämä puolestaan edistää tehokkaampaa palvelutuotantoa, mikä hyödyttää niin kansalaisia kuin organisaatioitakin.

Kansallisen tason johtamista ja yhteistyötä vaaditaan

Vuoden 2019 loppuun asti Suomessa oli ohjausrakenne kansallisen kokonaisarkkitehtuurityön ohjaamiseksi. Tiedonhallintalain voimaantulon myötä tämä rakenne on kuitenkin hämärtynyt. Kansallisen tason puutteellinen kokonaisarkkitehtuurityön koordinointi eri hyvinvointialueiden välillä johtaa nopeasti eriytymiseen ja yhteentoimivuuden haasteisiin. Se aiheuttaa tehostomuutta, päällekkäistä työtä sekä lisää kustannuksia. On tärkeää tarkastella uudelleen kokonaisarkkitehtuurin organisointia julkisessa hallinnossa ja määritellä selkeät suuntaviivat, linjaukset sekä arkkitehtuurin hallintamalli.

Tarvitaan myös toimivat rakenteet ja foorumit tiedon, oppien sekä hyvien käytäntöjen jakamiseksi eri toimijoiden sekä toimialojen välillä. Mielestämme esimerkiksi Digi- ja väestötietoviraston fasilitoima Arkkitehtuurikilta voisi olla oikea toimija yhteistyön mahdollistamiseksi. Lisäksi on olennaista, että toimintaa kehitetään jatkuvasti vastaamaan muuttuvia tarpeita ja teknologian kehitystä.

On aika yhtenäistää ja ajantasaistaa toimintamallimme

Suomeen täytyy luoda yhtenäinen tapa tuottaa arkkitehtuurikuvauksia. Kokonaisarkkitehtuurituotosten yhteismitallisuus sekä menetelmien yhteiskehittäminen on tärkeää. Käytännössä tämä tarkoittaa kuvaustavoista, metamalleista ja viitekehysistä sopimista läpi julkisen hallinnon. Työssä tulee soveltaa kansainvälisiä viitekehysjä sekä standardeja, tiedonhallintalain asettamat kuvausvelvoitteet huomioiden. Tämä voitaisiin toteuttaa ajantasaistamalla ja ketteröittämällä JHS179-suositusta sekä vahvistamalla sen asemaa.

Yhteisesti hyödynnettävien perustietojen määrittelyä pitää edistää julkisen hallinnon yhteisten sekä toimialakohtaisten viitearkkitehtuurien kautta. Lisäksi olemassa olevien viitearkkitehtuurien kokonaisuutta täytyy selvittää esimerkiksi yhdistämällä viitearkkitehtuureja. Näin päällekkäisistä ja samaa toimialaa sekä aihepiiriä käsittelevistä viitearkkitehtuureista saadaan muodostettua nykyistä selkeämpi rakenteellinen kokonaisuus.

Osoitamme vahvan tukemme kokonaisarkkitehtuurityön kehittämiselle Suomessa

Koemme, että nyt on oikea aika nostaa kokonaisarkkitehtuurityön vaikuttavuus uudelle tasolle Suomessa sekä saattaa työ tuomaan lisäarvoa, jota sen kautta voidaan saavuttaa - yhteentoimivuuden edistämässä, muutosjohtamisen tukemisessa sekä yhteisen kielen luonnissa.

Toimiakseen kokonaisarkkitehtuurimenetelmän soveltaminen vaatii kansallisen tason johtamista sekä yhteistyötä ja yhteisen viitekehyksen ohjaamaan yhteismitallisten tuotosten syntyä ja varmistamaan niiden hyödynnettävyyden. Lisäksi on olennaista, että menetelmää kehitetään jatkuvasti ketterämpään suuntaan ja työn menetelmälähtöisyyttä pystytään vähentämään.

Tarjoamme laajan tukemme kehittämiselle:

1. Tarjoamme tukeamme kokonaisarkkitehtuurityön hallinnan uudelleenorganisoinniseksi Suomen julkisessa hallinnossa sekä osaamistamme hyödynnettäväksi Suomen yhtenäisen kokonaisarkkitehtuurin kuvaustavan määrittämiseksi ja viitekehysten kehittämiseksi.
2. Osallistumme aktiivisesti Digi- ja väestötietoviraston fasilitoiman Arkkitehtuurikillan toimintaan.
3. Toimimme inhouse-yhtiöinä omistajiemme ja kansalaisten eduksi - Jaamme avoimesti oppejamme ja hyväksi havaittuja käytäntöjä yhteiseen käyttöön.
4. Varmistamme omalta osaltamme, että toiminnan kehittämisen kokonaisuutta tukevassa kokonaisarkkitehtuurityössä syntyvät tuotokset ovat yhteismitallisia toteuttajasta riippumatta.

Yhteisenä tavoitteenamme on arkkitehtuurityön toteuttaminen entistä vaikuttavammin.

Yhteyshenkilöt:

Antti Lahtela
kokonaisarkkitehti
antti.lahtela@2m-it.fi
040 488 0805

Tanja Mehtonen
johtava arkkitehti
tanja.mehtonen@istekki.fi
044 579 1122

Joonas Selkälä
toiminta-arkkitehti
joonas.selkala@lapit.fi
050 409 7770

Henri Huttunen
arkkitehti
henri.huttunen@unaoy.fi
044 468 5009